

SINIF Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın Genel Özellikleri

1. "Ankara" romanı, ana figür Selma Hanım ve çevresindekiler ekseninde; yaklaşık yirmi beş yıllık bir süreçte, Ankara'nın önce Millî Mücadele'nin merkezi olmasını, ardından da Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti oluşunu ve Cumhuriyet Dönemi aşamalarını konu edinmektedir. Yakup Kadri'nin, bu eserde birbirinden bağımsız üç erkek (Nazif Bey, Binbaşı Hakkı Bey ve Neşet Sâbit) ve üç temel mekân anlatımı (Taceddin Mahallesi, Yenişehir, Cebeci) ile birlikte, inandığı ve yürekten bağlandığı Atatürk'ün ideolojisini ve inkılaplarını bir roman formunda anlattığı söylenebilir. Romanda, Millî Mücadele döneminin ruhu, Kemalist ideoloji ve bunları gerçekleştiren Mustafa Kemal Atatürk'ün kimliği ve kişiliği idealize edilerek anlatılmıştır.

Bu metinden, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Cumhuriyet Dönemi'nde siyasi ve sosyal olayların edebî metinleri etkilediğine
B) Halkın ve aydınların dildeki gelişme ve değişimleri takip ettiğine
C) Milleti oluşturan değerlerin farklı yönleriyle metinlerde yer aldığına
D) Köy ve köylü yaşamının edebî metinlerde gerçekçi bir şekilde ele alındığına
E) Bireysel duygulara edebî metinlerde eskisine oranla daha fazla yer verildiğine

2. Sanatın, mensubu olduğu toplumla ilişkisi geçmişten günümüze sürekli tartışılan bir konudur. Toplumdan bağımsız bir sanat ve edebiyat düşünülmemeyeceği gibi sanatın ve sanat anlayışının olmadığı bir toplum da düşünülemez. Edebî eseri ortaya koyan yazarın, belli bir toplumun içinde, belli bir kültürel birikimle harmanlanmış olması, içinde bulunduğu dönemin, ülkenin siyasi ve sosyal şartlarını eserine yansıtarak toplumu yönlendirmesi, onu şekillendirmesi ve belli felsefe ve ideolojileri de eklemek suretiyle bir çeşit toplumsal fayda sağlama amacını gütmesi, Rene Wellek ve Austin Warren'e göre eserin toplumsallığını ve toplumun gerçekleriyle özdeşleşmesini belirleyen temel özelliklerdir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada anlatılan duruma uygun eserler oluşturan bir topluluktur?

- A) II. Yeniciler
B) Modernistler
C) Toplumsal Gerçekçiler
D) I. Yeniciler
E) Neoklasikler

3. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Kurtuluş Savaşı, Atatürk ilke ve inkılapları eserlerde yer alırken daha sonraki yıllarda köy ve köylünün yaşamı metinlerde işlenir. Bireyin özgürlük alanını genişletmesiyle bireysel bir edebiyat da doğar. Köyden kente göçün arttığı yıllarda ise göç sonucu yaşanan sıkıntılar ve kültürel değişimler edebî metinlerde ele alınır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra savaşın dolaylı da olsa etkilerine yer verilir metinlerde. Ellili yıllarda çok partili hayata geçiş, daha sonraki yıllarda ise ideolojik söylemlerin artması, toplumda bazı değişme ve gelişmelere yol açar ki bu konular da edebiyatta işlenir.

Bu parçadan Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'yla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Edebî metinlerde şehir ve köy yaşamının yol açtığı kültürel değişime yer verilmesinin edebiyatın gelişimini engellediğine
B) Toplumdaki siyasi, sosyal ve kültürel her türlü değişimin edebî eserlere yansıtıldığına
C) Yazar ve şairlerin, ellerindeki kısıtlı imkânlarla halkı aydınlatmak için fedakârlık yaptığına
D) Sanatın Batı'daki değişimlerinin ülkemizdeki sanatçılar tarafından günü gününe takip edildiğine
E) Sanatçıların siyasi görüşlerinin ve edebî anlayışlarının edebî metinlere yansıtıldığına

4. Cumhuriyet'le birlikte siyasi, ekonomik ve toplumsal hayattaki değişimler edebiyata da yansımış; Anadolu'ya açılma, Anadolu'yu görüp anlatma ve Anadolu insanını konu edinme öne çıkmıştır.

Cumhuriyet Dönemi'nde Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren hikâye ve romanlarla Millî Edebiyat Dönemi roman ve hikâyeleri arasında;

- I. Anadolu coğrafyasını ve halkını anlatma
II. Atatürk ilke ve inkılâplarını konu edinme
III. Tarihî konuları ve yanlış Batılılaşmayı işleme
IV. Realizm akımından etkilenme
V. Batıl inançları ve hurafeleri eleştirme

Yukarıdaki maddelerden hangisi için böyle bir ortaklıktan söz edilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın Genel Özellikleri

5. Trrrrum,
Trrrrum,
Trrrrum!
Trak tiki tak!
Makinalaşmak
İstiyorum.
Beynimden, etimden, iskeletimden
Geliyor bu!
(...)
Trrrrum
Trrrrum
Trak tiki tak
Makinalaşmak istiyorum

Mutlak buna bir çare bulacağım
Ve ben ancak bahtiyar olacağım
Karnına bir türbin oturtup
Kuyruğuna çift uskuru taktığım için
(...)

(Nazım Hikmet RAN)

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Modern dünya edebiyatındaki empresyonizmin Türk edebiyatındaki yansımasıdır.
B) Sosyalist ideolojinin, işçi sınıfının ezilmesine karşı teknolojiye bir başkaldırısıdır.
C) Teknolojiye hayranlığın tüm dünyada olduğu gibi Türk edebiyatında da yer almasına örnektir.
D) Türk edebiyatında serbest nazım birimi ve serbest ölçüye ilk örnektir.
E) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiir anlayışıyla yazılmıştır.

6. **Aşağıdakilerden hangisi, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda toplumsal gerçekçiliğin 1930'larda başlamasının nedenlerinden biri değildir?**

- A) Hızla değişen sosyo-ekonomik ve siyasi şartlarla bunların toplumsal yaşama doğrudan etkileri
B) Türkiye'nin, fiilî olarak II. Dünya Savaşı'na girmese de sosyo-politik ve ekonomik gelişmelerden ciddi bir şekilde etkilenmesi
C) Savaşın devam ettiği yıllarda ve sonrasında farkırlığın gittikçe artması, ilaçların dahi karaborsaya düşmesi
D) Sosyalist düşüncenin, yerini kapitalist düşünceye bırakması ve yazarların sosyalizmden vazgeçmesi
E) Emek-sermaye çatışmasının daha da somut hâle gelmesi, beden ve ruh sağlığı yönünden zedelenmiş bir neslin ve toplumun ortaya çıkması

7. Mal, burnunun dibindeydi; elini uzatıp kavrayacağına avucunu açıp verdin. Onlar ta geçen sene, bu sene iki misli vereceklerini vadetmişlerdi. Hayvan yularından insan da sözünden tutulurdu. Senin elin ayağın tutar, onların topunu da eşek sudan gelinceye kadar pataklayacaktın. Neleri var neleri yoksa sıyırıp alacaktın. Bu ortakçılar haniden beri kapımızın köpekleridir, onlara hoş deyip sopayı çalmalı. O zaman kuçu kuçu dediğin vakit arkadan gelirler, korkma ölmezler, ortakçı kısmı yedi canlı olur. Altı canlılarını al, yine biri onlara kalır.
(Aganta Burina Burinata/Halikarnas Balıkçısı)

Bu metinle ve metnin alındığı eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Toplumsal gerçekçi bir anlayışla köy ve köy insanı ele alınmıştır.
B) Emek-sermaye (işçi-zengin) çatışmasının somut bir ifadesidir.
C) Yazar, halkın yaşam tarzından faydalanarak kendi siyasi görüşünü desteklemeye çalışmıştır.
D) Cumhuriyet öncesi benzer metinlere göre köye yaklaşımı daha gerçekçidir.
E) Bireyin bunalımları ve sıkıntıları iç konuşma tekniğiyle verilmiştir.

8. **Aşağıdakilerden hangisi, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda etkisini sürdüren Batı akımlarından değildir?**

- A) Klasisizm
B) Varoluşçuluk
C) Realizm
D) Fütürizm
E) Sürealizm

9. I. Dünya Savaşı'nın sonuçları, İzmir'in işgali, mitinglerin yapılması, İstanbul'un işgali, Anadolu'ya yönelme, işgallerin başlaması, Milli Müdafaa'nın başlaması, I. ve II. İnönü Savaşları, Sakarya Savaşı, Cumhuriyet'in ilanı, ilke ve inkılaplar...

Bu gelişmelerin Cumhuriyet Dönemi'nde edebiyattaki yansıması aşağıdakilerden hangisinde görülmür?

- A) Toplumcu gerçekçi eserler
B) Modernizmi esas alan eserler
C) Fütürist eserler
D) Bireyin iç dünyasını anlatan eserler
E) Millî edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren eserler

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :